

Sari Lakso (puheenjohtajana 2004–2008): ”Silloin hypin vähän salaa käytävällä, kun tanssitaiteen määrärahat nousivat”

Faktaa: Valmistunut Teakista 1990, tehnyt uransa freelancerinä ja vierailijana mm. HKT:ssa, Lahden kaupunginteatterissa, Oopperassa. Mukana yhteensä 70-80 produktiossa sekä Suomussalmi-ryhmässä. ”Oon saanut tehdä sitä työtä, mitä olen rakastanut. Puoli vuotta olin kalatehtaalla töissä Norjassa, mutta sitten halu tanssimaan oli liian kova”. Yli 60 luottamustehtävää. Toimii nykyään tanssin ja sirkuksen hallinnollisissa tehtävissä.

Sari Laksoa on kiinnostanut järjestötyössä etenkin freelancerin asema. ”On aika mielenkiintoista, että se on vielä tänäkin päivänä tapetilla. Freelancer on edelleen aika suojaton ja esimerkiksi työterveyshuoltoa ei ole järjestynyt.” Lakso toteaa myös, että tanssikentällä työnkuvat ovat laajentuneet koko ajan. ”Miten tuetaan niitä, jotka haluavat työllistää muita? Se asia on vielä lapsenkengissä.”

Sari Laksolla on kokemusta liiton hallitustyöstä 90-luvun loppupuolelta asti. Hän on ollut pohtimassa tanssijoiden uudelleenkoulutusjärjestelmää ja ajanut Tanssin talon rakentamista, järjestänyt useita vuosijuhlia, pohjoismaista pienoifestivaalia ja kansainvälistä toimintaa. Yhdeksi saavutukseksi hän mainitsee koreografien työehtosopimuksen, joka tuli voimaan vuonna 1999. Neuvotteluiden läpivieminen vaati pienen työnseisauksen: ”Myöhästyimme musikaalin alkua Helsingin Kaupunginteatterissa kymmenellä minuutilla. Silloin löytyi solidaarisuutta, sillä tanssijathan tekivät työnseisauksen koreografien puolesta. Myös musikaalin muut taiteilijat olivat täysillä mukana. Sen jälkeen neuvottelut etenivät. Toimenpiteemmehän tarkoitti sitä, että musikaali myös loppui kymmenen minuuttia myöhemmin, joten teatterille tuli lisää palkkakustannuksia.”

Pienen tauon jälkeen Laksoa pyydettiin vuosituhannen alkupuolella uudestaan mukaan liiton hallitukseen hoitamaan etenkin kansainvälistä toimintaa. ”Kai minun tiedettiin pitävän matkustelusta”, hän naurahtaa. Hän kertoo, että monet hyvät freelancerin asemaa parantamaan pyrkineet ehdotukset eivät kuitenkaan vielä silloin ottaneet tuulta alleen. Esimerkiksi aktiiviuransa päättävien tanssijoiden uudelleenkoulutus todettiin olevan liian hankala järjestää. ”Todettiin, että Suomen järjestelmä ei anna myöten ja meitä on liian vähän. Se oli pettymys.” Lakso joutui kokemaan koulutautumisen vaikeuden myös itse. ”Esimerkiksi omalla kohdallani se oli täysi umpikuja. Saadakseen uudelleenkoulutautumiseen kunnan rahoituksen olisi pitänyt pystyä osoittamaan kymmenen vuoden työsuhde, mikä taas oli freelancerille mahdotonta.”

Puheenjohtajakaudellaan Lakso teki jäsenkyselyn *Kutsumuksen hinta*, koska lobbauksen tueksi puuttui faktatietoa. Kyselyn avulla kartoitettiin myös muun muassa palkattoman työn määrää ja uudelleenkoulutuksen tarvetta. 70-vuotisjuhlavuonna 2007 liitto teki aloitteen myös kolmiosaisen dokumenttisarjan tuottamisesta Teemalle. Tarkoituksena oli liiton historian ja hiljaisen tiedon tallentaminen. Lopputuloksena syntyi Anna Korhosen ohjaama *Askelmerkkejä* -sarja, joka esitettiin ensimmäisen kerran Teemalla vuonna 2010.

Lakso kokee haasteeksi, että yhdistystyyppisessä toiminnassa asiat helposti henkilöytyvät, eivätkä asiat enää etene, jos henkilöt vaihtuvat. Hän kaipaasi joskus myös enemmän solidaarisuutta ja ymmärrystä siitä, että me ihmiset olemme liitto ja olemme palkanneet ihmiset hoitamaan meidän asioitamme, ajamaan meidän etujamme. Vastakkainasettelu on turhaa. Hän on myös joutunut

kokemaan paljon kritiikkiä ja arvostelua, mikä on tuntunut oudolta etenkin siksi, että asioita hoidetaan palkattomasti luottamustoimisena. ”Pitää ymmärtää myös oma vastuu jäsenenä. Oliskohan kuitenkin parempi toimia, eikä vain valittaa?”, Lakso kysyy.

Erityiseksi ilon hetkeksi Lakso mainitsee päivän, jolloin tuli tieto tanssitaiteen määrärahojen nousemisesta. ”Silloin ihan hypin varovasti käytävällä. Silloin tuntui, että nyt alkaa tapahtua ja koki, että oli syntynyt tulosta siitä isosta työstä, jota koko ajan tehtiin.” Nykyisestä tanssin rahoituksesta hän toteaa: ”Kentän rahoitus ei voi jatkua näin. Tarvitsemme työvoimaa ja työvoima tarvitsee rahaa. Eihän mikään Suomessa toimi ilman tukia.”

Lakso kokee, ettei STST ole enää niin proaktiivinen toimija kuin se on ollut, osaltaan siksi, ettei ammattiyhdistysliike ole enää muutenkaan kovin suosittu. Liiton vanhaa merkitystä tanssitaiteen kentälle hän kuvaa kukaksi, josta lähti terälehtiä eri suuntiin. Hän kuitenkin odottaa paljon esimerkiksi Tanssin talolta, joka hänen mukaansa voisi yhdistää kenttää entisestään ja vähentää nokittelua eri tanssilajien välillä: ”Rakkaus tanssiinhan on se kaikkein tärkein asia.”